

سی و هفتمین اجلاس "مجمع اقتصادی جهان" (World Economic Forum) معروف به اجلاس داوس از تا ژانویه امسال - ۲۰۰۷- در داوس برگزار شد. موضوع نشست امسال "تغییر موازنه قدرت" در چهار حوزه اصلی "اقتصاد"، "ژئوپولیتیک"، "تجارت" و "فناوری و جامعه" بود.

اجلاس "مجمع اقتصادی جهان" از سال ۱۹۷۱ همه ساله در دهکده کوهستانی داوس در سوییس در ارتفاع متری کوه‌های آلپ برگزار می‌شود. این اجلاس به محلی برای دیدار و گفت‌وگوی نخبگان تجارت، سیاست، رسانه، آکادمی و جامعه مدنی بدل شده است؛ فضای زنده و آموزشی اجلاس، جاذبه‌های تفریحی دهکده توریستی داوس که پیست‌های اسکی مشهوری نیز دارد و همچنین فضای صمیمانه و غیررسمی نشست‌ها، بسیاری از رهبران سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و دینی جهان را به مشتریان ثابت این نشست سالانه پنج روزه بدل کرده است. در این اجلاس کسی نقشش را از روی متن نمی‌خواند، لباس‌های شرکت‌کنندگان غیررسمی است، کراوات مرسوم نیست و پاره‌ای فعالیت‌های حاشیه‌ای و تفریحی اجلاس - از اسکی گرفته تا رانندگی خطرناک روی یخ و کنسرت‌های موسیقی - به ایجاد فضایی صمیمی و بستری مناسب برای ارتباط و گفت‌وگو کمک کرده است. شعار اصلی مجمع، "تلاش برای بهبود وضعیت جهان" است و مدیران آن مدعی‌اند در این اجلاس دستور جلسه جهان در سال آینده را تعیین می‌کنند، اما آنچه عملاً رخ می‌دهد گمانه‌زنی در باب سمت و سوی تحولات اقتصادی جهان است. البته طرح‌های مهمی نیز برای بهبود وضعیت جهان در زمینه‌های اجتماعی، بهداشتی، آموزشی، فرهنگی و سیاسی در مجمع اقتصادی جهان مطرح و تصویب می‌شوند. همین داوس بود که محملی برای مذاکرات اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها و انعقاد قرارداد اسلو شد و بستری برای اولین گفت‌وگوها برای اتحاد دو آلمان فراهم آورد. دیدار کمال خرازی، وزیر خارجه سابق ایران، با ژوزف بایدن، سناتور با نفوذ آمریکایی هم در همین اجلاس اتفاق افتاد و ملاقات خاتمی و کری - عالی‌رتبه‌ترین شخصیت‌های سیاسی ایرانی و آمریکایی - نیز یکی از رویدادهای نشست امسال بود. در میان شرکت‌کنندگان امسال داوس که از کشور مختلف جهان بودند، رئیس جمهور، پادشاه و نخست‌وزیر و ده‌ها عضو کابینه حضور داشتند. بیشتر شرکت‌کنندگان مجمع اقتصادی جهان را رؤسای بزرگ‌ترین شرکت‌های جهان تشکیل می‌دهند که با پرداخت حق عضویت سالانه، امکان شرکت در مجمع را پیدا می‌کنند (شرکت‌هایی واجد شرایط عضویت در "مجمع اقتصادی جهان" هستند که درآمد سالانه آن‌ها کمتر از یک میلیارد دلار نباشد). امسال از میان رؤسای ۱۰۰۰ شرکت بزرگ جهان، ۸۰۰ نفر در این مجمع حضور داشتند. به گفته یکی از مدیران اجلاس، یک‌پنجم ثروت جهان متعلق به شرکت‌کنندگان در نشست امسال بود. علاوه بر این مدیران اقتصاد و تجارت، گردانندگان اجلاس هر سال، جمعی از رهبران سیاست، ارتباطات، آکادمی و جامعه مدنی را نیز برای شرکت در اجلاس و سخنرانی در نشست‌ها و کارگاه‌ها به داوس دعوت می‌کنند تا با فراهم کردن زمینه ارتباط آن‌ها در فضای غیررسمی مجمع، برای مشکلات جهان راه‌حل‌های نو بیابند. علاوه بر رهبران جهان واقعی،

گزارشی از نشست ارباب اقتصاد، سیاست و ارتباطات در "مجمع اقتصادی جهان"

داوس - ۲۰۰۷

محمد رضا جلالی پور*

در این مجمع رهبران جهان مجازی هم حضور پررنگی دارند. برای مثال امسال مدیران عامل غول‌های مجازی‌ای همچون مایکروسافت، گوگل، اینتل، سیسکو، SAP، InfoSys و YouTube هم در داون حاضر بودند. امسال علاوه بر نخبگان این حوزه‌ها چهره‌هایی چون: "آنانولی کارپف"، قهرمان سابق شطرنج جهان، رؤسای سازمان‌های عفو بین‌الملل و صلح‌سبز، خوانندگانی همچون "بونو" و "پیتراگابریل" و نویسندگانی مانند "پائولو کوئیلو" نیز دعوت میزبانان مجمع را پذیرفته بودند. بی‌دلیل نیست که ساموئل هانتینگتون معتقد است: "داوسیان در واقع کنترل تمام مؤسسات مهم بین‌المللی، همه دولت‌های مهم جهان و بخش بزرگی از ظرفیت‌های اقتصادی و نظامی جهان را در دست دارند." از این روست که مخالفان جهانی شدن که شاید بهتر باشد خود را مدافعان عدالت جهانی بنامند، داوس و داوسیان را هدف پاره‌ای از اعتراضات خود قرار می‌دهند. البته تنوع و تکثری نسبی بر فضای داوس حاکم است و پاره‌ای از منتقدان جهانی شدن هم به مجمع دعوت می‌شوند؛ برای مثال امسال "ژوزف استینگر"، اقتصاددان شهیر آمریکایی و برنده جایزه اقتصاد نوبل و از منتقدان جدی جهانی شدن هم در داوس حاضر بود. اما از آن‌جا که به هر حال داوس به عنوان پاتوق قدرتمندان جهان و سرمایه‌داران لیبرال شهره شده است، بسیاری از منتقدان مجمع اقتصادی جهان، اجلاسی موازی به نام "مجمع اجتماعی جهان" به پا کرده‌اند. این مجمع که از سال هر سال همزمان با اجلاس داوس برگزار می‌شود، به یکی از مهم‌ترین نشست‌های مخالفان جهانی شدن بدل شده است. هفتمین اجلاس این مجمع امسال با حضور ده‌ها هزار نفر از اعضای سازمان‌های غیردولتی، اتحادیه‌های کارگری و چپ، مدافعان محیط زیست و مخالفان جهانی سازی در شهر نایروبی، پایتخت کنیا، از بیستم تا بیست و پنجم ژانویه برگزار شد. شیرین عبادی نیز از ایران در نشست امسال "مجمع اجتماعی جهان" شرکت داشت. تحولات زیست-محیطی و جوی، آخرین وضعیت اقتصاد جهانی، مسأله تأمین و امنیت انرژی و تروریسم، مهم‌ترین محورهای بحث‌ها و گفتگوهای امسال اجلاس "مجمع اقتصادی جهان" را تشکیل می‌دادند. در میان موضوع اصلی که در قریب به نشست، سخنرانی و کارگاه به آن‌ها پرداخته شد، گفت‌وگوی اسلام و غرب، مسائل

و بحران‌های خاورمیانه و به طور خاص ایران و چشم‌انداز سیاسی آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود. به همین دلیل مقامات و سرشناسان خاورمیانه از جمله محمود عباس، رییس تشکیلات خودگردان فلسطین، سید محمد خاتمی، رییس جمهور سابق ایران، عبدالله دوم، پادشاه اردن، فواد سنیوره، نخست وزیر لبنان، عمرو موسی، دبیرکل اتحادیه عرب، تسیپی لیونی، وزیر خارجه اسرائیل و سیاستمداران کرد، سنی و شیعه عراقی در اجلاس حضور پررنگ و پر وزنی داشتند.

آنجلا مرکل صدراعظم آلمان و رییس دوره‌ای اتحادیه اروپا و جی. ۸ و "میشلینه کالمی‌ری" رییس جمهوری سوئیس - کشور میزبان - سخنرانان افتتاحیه بودند و تونی بلر، نطق اختتامیه را ایراد کرد؛ هر سه در سخنانشان بر کمک به آفریقا و اهمیت تغییرات زیست محیطی تأکید کردند. در صبح اولین روز اجلاس، چهار سمینار جداگانه برای تعیین مهم‌ترین تغییرات در موازنه قدرت در چهار حوزه اصلی "اقتصاد"، "ژئوپولیتیک"، "تجارت" و "فناوری و جامعه" با حضور جمعی از برجسته‌ترین کارشناسان هر حوزه برگزار شد و در هر یک از این حوزه‌های چهارگانه، ۳ تغییر و جایجایی مهم در معادلات قدرت با رأی‌گیری انتخاب شد. بعد از پایان طوفان فکری در این چهار سمینار، همه شرکت‌کنندگان اجلاس به مجمع عمومی دعوت شدند تا پس از بحث و تبادل نظر از میان این ۱۲ جایجایی مهم، مهم‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین تغییرات را برگزینند. ۱۲ تغییر و جایجایی مهمی که شناسایی شده بودند، به ترتیب حوزه‌ها از این قرارند: (۱) بازارهای رو به ظهور به عنوان قدرت‌های مهم اقتصادی (۲) نگرانی‌های فزاینده درباره نابرابری و امنیت کاری مخصوصاً در میان طبقه متوسط (۳) رشد سرمایه در گردش بخش خصوصی (۴) تبدیل جهان تک‌قطبی به جهانی چند قطبی (۵) تأثیرگذارتر شدن کشورهایی که اخیراً به تأمین‌کنندگان مهم منابع طبیعی و انسانی تبدیل شده‌اند (۶) تهدیدات روزافزون از سوی بازیگران غیردولتی (۷) تبدیل افراد به مجموعه‌ای از هویت‌های حقیقی و مجازی (۸) جایگزینی خرد و هوش جمعی به جای خرد و هوش فردی (۹) ابرقدرت‌های جمعیتی جدید (۱۰) تغییرات زیست محیطی و آب‌وهوایی (۱۱) تغییر از تداوم‌پذیری به سودآوری در شرکت‌ها (۱۲) قوی‌تر شدن مشتریان نسبت به شرکت‌ها. پس از طرح بحث و گفت‌وگوی ابتدایی، نیک‌گویینگ مدیر جلسه و مجری مشهور

تحولات زیست-محیطی و جوی، آخرین وضعیت اقتصاد جهانی، مسأله تأمین و امنیت انرژی و تروریسم، مهم‌ترین محورهای بحث‌ها و گفتگوهای امسال اجلاس "مجمع اقتصادی جهان" را تشکیل می‌دادند

بی.بی.سی از حضار خواست بر سر هر میزی که هستند، در باب این‌که کدام یک از این موارد بیشترین تأثیر را بر تغییر معادلات قدرت دارند و این‌که برای مواجهه با کدام یک آمادگی کمتری وجود دارد، بحث و تبادل نظر کنند و در نهایت رأی خود را در دستگاهی که در اختیار دارند، وارد کنند. نتیجه نهایی این شد که تغییرات زیست محیطی و جوی با ۳۸ آرا و بازارهای رو به ظهور با ۳۲/۹ آرا به عنوان تغییراتی که بیشترین تأثیر را در سال‌های آتی خواهند داشت، انتخاب شدند. همچنین تغییرات زیست محیطی و جوی با ۵۵ آرا و نابرابری با ۱۲/۲ آرا به عنوان تغییراتی که کمترین آمادگی را برای مقابله با آن داریم برگزیده شدند؛ نتایجی که احتمالاً به مذاق منتقدان اجلاس داوس و جهانی‌شدن هم خوش می‌آید. این موارد در ده‌ها نشست، کارگاه و سخنرانی روزهای بعد نیز مهم‌ترین محورهای بحث و فحص بودند. توماس فردمن، ستون‌نویس مشهور نیویورک تایمز، در کتاب پرفروش اخیر خود جهان را در حال "هموار" شدن خوانده است. کلاوس شواب، بنیانگذار و رییس مجمع اقتصادی جهان در پاسخ به پرسش نگارنده، این تعبیر فریدمن را مهم‌ترین دلیل انتخاب موضوع اجلاس امسال - تغییر و جایجایی در موازنه قدرت - خواند. بسیاری از تغییرات دوازده‌گانه فوق را در تعبیر هموارتر شدن جهان می‌توان خلاصه کرد. جهان به طور عمودی و افقی در حال تغییر است. در سطح عمودی چند لایه شده است و علاوه بر دولت‌ها،

نهادهای فراملی و فروملی (سازمان‌های غیر دولتی، جنبش‌ها و شرکت‌ها) هم نقش آفرینی روزافزونی دارند. در سطح آقی نیز جهان در حال چند قطبی شدن است، گرچه فاصله آمریکا با قطب‌های دیگر هنوز بسیار زیاد است. مخاطرات جدیدی که این جهان چندلایه و چند ستونی را تهدید می‌کند، مهم‌ترین موضوع گفت‌وگوهای اجلاس امسال بود.

سمینارها و نشست‌های متنوع و متعدد اجلاس را نمی‌توان یک جا خلاصه کرد. اما با استقصای ناقص من مهم‌ترین نتایج اقتصادی بحث‌های اجلاس از این قرار بودند: سال ۲۰۰۷ سالی پررونق خواهد بود و رشد ۴ درصدی اقتصاد جهانی در سال آینده ادامه خواهد داشت (بازارهای مالی چنان عمیق و وسیع شده‌اند که شوک‌های اقتصادی احتمالی را در خود هضم می‌کنند و به یک معنا جهان اقتصاد نسبت به سیاستگذاری‌های بدبیمه شده‌است و توان تحمل بحران‌های سیاسی و منطقه‌ای را خواهد داشت)؛ رشد اقتصاد آمریکا کند خواهد شد؛ اقتصاد اتحادیه اروپا و ژاپن همچنان به رشد خود ادامه خواهند داد؛ رشد ۱۰ درصدی چین و ۸/۵ درصدی هند تداوم خواهد یافت و اقتصاد روسیه و برزیل هم به رشد قابل توجه خود ادامه خواهد داد. این خوش‌بینی و پیش‌بینی مثبت البته با نگرانی‌های سیاسی، اقتصادی، زیست-محیطی متعددی همراه بود. در کوتاه مدت نسبت به سه روند اقتصادی ابراز نگرانی بیشتری می‌شد: رکود سنگین در بازار مسکن آمریکا، افزایش قیمت نفت و افزایش نرخ سودهای بانکی که عاملی بازدارنده برای سرمایه‌گذاری‌ها خواهد بود. به باور بیشتر اقتصاددانان حاضر در اجلاس، علیرغم نابرابری‌های موجود، جهانی شدن به متعادل شدن اقتصاد جهانی کمک کرده است. گرچه ۴۰ درصد جمعیت جهان در هند و چین زندگی می‌کنند، اما فقط ۶ درصد خروجی اقتصادی جهان متعلق به آن‌هاست. در مقابل، آمریکا، ژاپن و اروپای غربی فقط ۱۵ درصد جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند و در عین حال ۸۰ درصد خروجی اقتصاد را در دست دارند. پیش‌بینی اقتصاددانان حاضر در این اجلاس آن بود که این اختلاف و شکاف عمیق حداقل تا نیم قرن آینده پایدار خواهد بود، ولی در طول ۲۰ سال آینده کاهش بسیار خواهد یافت. موضوعات مرتبط با ایران و آینده خاورمیانه در نشست‌های امسال جایگاه ویژه‌ای داشتند و عنوان یکی از نشست‌ها نیز "صداهایی از ایران" بود؛ به

همین دلیل تعدادی ایرانی نیز در میان مدعوین حضور داشتند. سیدمحمد خاتمی، دکتر محمدحسین عادل (رییس اسبق بانک مرکزی جمهوری اسلامی و رییس مرکز مطالعات اقتصادی و بین‌المللی)، دکتر ولی نصر (عضو شورای روابط خارجی آمریکا و یکی از کارشناسان برجسته مسائل ایران در آمریکا- فرزند سیدحسین نصر)، صادق خرازی (رییس دفتر ژنو مرکز بین‌المللی گفت‌وگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها)، شهریار عیوض‌زاده (از رهبران دفاع از محیط زیست در ایران)، بهاره آروین (پژوهشگر و دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی- دانشگاه تهران) و نگارنده (جمعاً ۶ نفر)، مدعوین ایرانی نشست امسال بودند. متأسفانه علیرغم حضور پرتعداد تجار و سیاستمداران ترکیه، کشورهای عرب حاشیه خلیج و مالزی، از کشورمان هیچ نماینده و شرکت‌کننده تجاری و یا سیاسی رسمی در این اجلاس حضور نداشت. ایرانیان فوق‌الذکر هم هیچ یک از رؤسای شرکت‌های عضو مجمع اقتصادی جهان نبودند و برای ارائه سخنرانی به اجلاس دعوت شده بودند. علی لاریجانی نیز که تنها مدعو رسمی سیاسی از ایران بود، در داوس حاضر نشد. در سال‌های گذشته نیز جز حضور نسبتاً منظم محمدحسین عادل و شرکت شخصیت‌هایی چون سید محمد خاتمی، عطاءالله مهاجرانی، معصومه ابتکار، سیدحسین نصر، محمود سریع‌القلب، محمدجواد لاریجانی و مرحوم محسن نوربخش، ایرانیان حضور کم‌رنگی در داوس داشته‌اند.

بنا بر ارزیابی نگارنده، در دو روز نخست لابی‌های عربی، اسرائیلی و آمریکایی توانسته بودند فضای عمومی اجلاس امسال را علیه ایران رقم بزنند. با این حال و علیرغم حضور کم‌تعداد هیأت ایرانی، سخنرانی‌ها و دیدارهای سیدمحمد خاتمی، نشست "صداهایی از ایران" و سخنرانی‌های محمدحسین عادل و ولی نصر، رایزنی‌های غیر رسمی هیأت ایرانی و حمایت‌های پاره‌ای از سیاستمداران و روشنفکران حاضر در اجلاس، فضای عمومی مجمع را به نفع ایران تغییر داد. اثر مثبت حضور خاتمی به میزانی بود که عده‌ای کوشیدند این گونه جلوه دهند که او در این اجلاس از سوی جمهوری اسلامی مأموریت داشته‌است، در حالی که خاتمی در ارتباط با این سفر، مورد بی‌مهری پاره‌ای جریان‌های داخلی قرار گرفته بود. سیدمحمد خاتمی امسال در دو نشست "عراق و آینده خاورمیانه" و "راهکارهای همسایگی جهانی در دنیای چند فرهنگی" سخنرانی داشت و

همچنین با سخنان خود نشست "رهبران جوان" را افتتاح کرد. به داوری نگارنده، سخنان خاتمی در این نشست‌ها غیرفلسفی‌تر، شفاف‌تر و "داوسی‌تر" از معمول بود و استقبال وسیع شرکت‌کنندگان را به همراه داشت.

خاتمی در میزگرد "عراق و آینده آن" که با حضور وی، جان کری، عادل عبدالمهدی، عبدالله گل و احمد محمود نظیف برگزار شد، تأکید کرد: "هیچ قدرتی نمی‌تواند در جهان مسلط باشد، بدون آن که در خاورمیانه پایگاه و حضور داشته باشد" و پرسید: "چرا همه بخش‌های جهان به سمت اتحاد پیش می‌روند، اما قدرت‌های بزرگ از اتحادیه شدن خاورمیانه حمایت نمی‌کنند؟" وی افزود: "غرور آمریکا، رفتار او در عراق و عدم توجه به گزارش نسبتاً خوب "بیکر- همیلتون" نشان‌دهنده این است که هنوز حقایق درک نشده‌اند." وی در قسمتی دیگر از سخنان خود درباره رابطه ایران و آمریکا گفت: "بین ایران و آمریکا یک دیوار بلند بی‌اعتمادی است. اگرچه در دولت کلینتون به این موضوع توجهی جدی شد و اعتراف به رفتار ناهنجار سال گذشته با ایران مثبت بود، اما گام‌های بعدی عقیم ماند. ارتباط نیاز به درک منطقی دو طرف دارد؛ نمی‌شود ایران انعطاف نشان دهد و سیاست طرف مقابل، براندازی نظام سیاسی ایران که دموکرات‌ترین نظام سیاسی منطقه است، باشد. نمی‌شود دنبال اعتمادسازی بود و حساسیت اعراب را علیه ایران تحریک کرد." وی همچنین درباره عراق تأکید کرد: "در حالی که من پیش از سقوط صدام برای برون رفت از بحران، پیشنهاد نشستی بین پنج کشور عضو دائم شورای امنیت همسایگان عراق و مصر را دادم و مورد موافقت دبیرکل سازمان ملل متحد نیز قرار گرفته، اما آمریکا سرمست از غرور بود. تنها راه امروز دولت عراق کمک به پروسه دموکراسی در این کشور است."

جان کری، نامزد پیشین انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در اظهارات خود با حمایت از نظرات خاتمی گفت: "نظرات آقای خاتمی و تلاش‌های ایشان برای منطقه و دنیا با اهمیت بوده است. آمریکایی‌ها دنیا را خارج از کشورشان به گونه‌ای می‌بینند که با واقعیت‌ها و حقایق فاصله دارد." وی درباره مسائل هسته‌ای ایران گفت: "انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای براساس NPT حق ایران است. باید در مذاکرات سقفی تعیین کرد، اما ایران نیز برای اعتمادسازی باید غنی‌سازی را به صورت موقت تعلیق کند. ما پیش‌شرط برای مذاکرات را قبول نداریم."

جان کری همچنین در پاسخ به پرسش یکی از ایرانیان حاضر در داوس با انتقاد شدید از سیاست‌های خارجی دولت جمهوری خواه آمریکا گفت که بوش موجب شده است آمریکا به نوعی "چهره منفور بین‌المللی" تبدیل شود. او همچنین با انتقاد از تحریم اقتصادی آمریکا علیه ایران، اذعان کرد دولت آمریکا به نحو شایسته‌ای با دولت میانه‌روی خاتمی وارد گفت‌وگو نشد. کری در عین حال تأکید کرد که راه هنوز باز است و اگر دولت ایران اعلام کند به طور موقت غنی‌سازی اورانیوم را به حالت تعلیق در می‌آورد، امکان برقراری گفت‌وگو میان دو دولت فراهم است. وی افزود: "وقتی به شعارها و معیارهای خودمان نیز پایبند نیستیم، در واقع داریم پیام نیرنگ و تزویر را به گوش جهانیان می‌رسانیم. هیچ‌گاه ندیده‌ام آمریکا به اندازه امروز منزوی و به دلایلی به نوعی "چهره منفور بین‌المللی" تبدیل شده باشد. نامزد دموکرات انتخابات اخیر ریاست‌جمهوری آمریکا در ادامه گفت: "ما باید در دفاع از منافع‌مان بهتر عمل کنیم، چراکه هدف دیپلماسی همین است. اما برای این کار باید عینک‌مان را برداریم و به واقعیات و فرهنگ‌ها و تاریخ دیگران توجه کنیم." کری همچنین درباره آینده عراق گفت: "برای من اهمیتی ندارد که چه تعداد سرباز به عراق می‌فرستیم، آنچه مهم است این واقعیت است که عراق آرام نخواهد شد. بخشی از مسئولیت این ناآرامی به عهده ماست و فقدان یک دیپلماسی مشروع و حساب‌شده، مایه شرمندگی است. سفرهای سریع و کوتاه وزیر خارجه آمریکا به منطقه، دیپلماسی نیست. باید یک هیأت ویژه برای حل این بحران تشکیل شود، هیأتی که متشکل از نمایندگان هر دو حزب دموکرات و جمهوری خواه باشد؛ مثلاً کلینتون و یکی از مقامات ارشد جمهوری خواه، تا با همکاری هم به راه‌حلی دست یابند." این انتقادات صریح جان کری در پاسخ به سؤال دانشجوی ایرانی، موج وسیعی از انتقادات جمهوری خواهان به کری را برانگیخت و به دلایلی نامعلوم چند دقیقه پس از پخش مستقیم آن، از صدر اخبار CNN و از فایل صوتی و تصویری این میزگرد در سایت مجمع اقتصادی جهان، حذف شد!

در نشست "صداهایی از ایران" نیز بر مسائلی همچون تمایل فزاینده ایران به بازکردن درهای خود به روی اقتصاد جهانی، پیچیدگی‌های جامعه و عرصه سیاسی ایران، تنوع موجود در ایران و ظرفیت‌های نظام سیاسی ایران برای اصلاحات

درون‌زای تدریجی تأکید شد. وضعیت زنان، جوانان و آزادی‌های اجتماعی و فرهنگی در ایران امروز نیز مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت و از عواقب تهدیدات آمریکا و مخالفت حتی رادیکال‌ترین اصلاح‌طلبان با هرگونه دخالت خارجی سخن رفت تا تصویری واقعی‌تر از ایران برای ارباب سیاست و اقتصاد و ارتباطات در داوس به دست داده شود. در نشست‌های دیگر نیز سخن از ایران و خاورمیانه فراوان رفت. پاره‌ای از سخنرانان نشست‌های مختلف اجلاس امسال از جمله محمد البرادعی، دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و عمرو موسی، دبیرکل اتحادیه عرب شدیداً و کراراً هشدار دادند در ارتباط با مسأله هسته‌ای ایران، باید از متوسل شدن به زور پرهیز کرد و نیز تأکید نمودند اگر ایران نیز به میدان جنگ تبدیل شود، همه خاورمیانه جهنمی سوزان خواهد شد و فاجعه دامن همه را خواهد گرفت. اما متأسفانه در گپ و گفت‌های غیررسمی، زمزمه‌های احتمال جدی حمله نظامی آمریکا به ایران نیز زیاد به گوش می‌رسید. رایزنی‌های فشرده پاره‌ای از شرکت‌کنندگان اماراتی، قطری و سعودی نیز در این زمینه مشهود بود.

گرچه در اجلاس امسال کارگاه‌ها و نشست‌های متعددی در باب سیاست دین، فرهنگ رسانه، فناوری‌های جدید و روانشناسی موفقیت برگزار شد، اما مهم‌ترین بحث همان مسأله تغییرات جوی و زیست-محیطی بود و حداقل ۱۷ نشست را به خود اختصاص داده بود. در اجلاس پنج روزه امسال توافق‌نامه‌های فراوانی میان رهبران تجارت اقتصاد، سیاست رسانه و جهان مجازی امضا شد. در این میان به گمان نگارنده، این چند اتفاق از مهم‌ترین نتایج عینی اجلاس امسال بود: بنیان‌گذاری سازمانی برای مدیریت و استانداردسازی گزارش‌های زیست‌محیطی-ریسکی شرکت‌ها با شراکت هفت سازمان بین‌المللی و تجاری؛ تأسیس شورای تجاری اسرائیلی-فلسطینی برای پیشبرد صلح از طریق ترویج تجارت میان فلسطینیان و اسرائیلیان با همکاری ۲۰۰ نفر از رؤسای بزرگ‌ترین شرکت‌های تجاری اسرائیلی-فلسطینی (پس از برگزاری میزگردی با حضور محمد عباس، شیمون پرز و تسیبی لیونی برای حمایت از راه‌حل دو دولته برای بحران خاورمیانه)؛ تشکیل ائتلافی از پاره‌ای از شرکت‌های تجاری برای کمک به روستاهای محروم آفریقا؛ امضای توافق‌نامه‌ای میان بزرگ‌ترین شرکت‌های حساب‌داری و پاره‌ای از نهادهای اقتصادی بین‌المللی برای مقابله با فساد مالی. بسیاری از روندها و تحولات جاری جهانی در

عرصه‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، ضرورت ارتباطات جهانی-فراملی و مناسبات شبکه‌ای فشرده‌تر را دو چندان کرده است. در چنین جهانی، داوس امکان و فضای بسیار مناسبی را برای ارتباط نخبگان اقتصاد، سیاست ارتباطات و فرهنگ فراهم می‌کند. حضور پرتعدادتر و مؤثرتر تجار، سیاست‌مداران و اصحاب علم و فرهنگ ایرانی و استفاده سیاستمداران ایرانی از فرصت رایزنی در داوس می‌تواند به حضور پررنگ‌تر ایران و ایرانی در عرصه جهانی و توسعه ایران کمک کند. در نشست امسال، مالزی حضوری درخشان داشت و با حضور فعال در نشست‌های گوناگون و با مهمان کردن همه شرکت‌کنندگان اجلاس در جشنی ویژه و تبلیغاتی در شب پایانی، تحسین مهمانان را برانگیخت. باشد که روزی مقامات ایران نیز از فرصت‌هایی از این دست بهره گیرند.